

Lietuvos Sąjūdžio X- ojo suvažiavimo

REZOLIUCIJA

DĖL VALSTYBINĖS ALKOHOLIO IR NARKOTIKŲ POLITIKOS

Vilnius

2007 m. gegužės 26 d.

Suvažiavimo dalyviai pripažįsta, kad alkoholio paplitimas Lietuvoje tapo nacionaline nelaime ir kelia grėsmę tautos išlikimui, vis daugiau aukų surenka ir sparčiai plintantys narkotikai. Daugėja su alkoholiu ir narkotikais susijusios nelaimės, ūkio ir moraliniai nuostoliai. Deja, mūsų valdžia, pataikaujanti alkoholio pramonei, pagal šios pramonės užgaidas „taiso“ įstatymus ne visuomenės gerovės ir žmonių sveikatos labui, bet alkoholio verslo naudai. Valdžia nesiima veiksmingų priemonių narkotikų plitimui stabdyti. Valstybės alkoholio ir narkotikų politiką dažniausiai sudaro demagogija ir tuščiažodžiavimas, sprendimai, virstantys trukdymais veiksmingai alkoholio ir narkotikų kontrolei bei priklausomybės ligų prevencijai. Tai patvirtina nesenas Premjero G.Kirkilo pasisakymas per „Žinių“ radiją, kai jis pasireiškė kaip atviras alkoholio verslo advokatas. Tai liudija ir jo Vyriausybės sprendimas panaikinti sąžiningai dirbančią Valstybinę alkoholio ir tabako kontrolės tarnybą, o jos funkcijas perduoti Narkotikų kontrolės departamentui, kuris yra kritikuojamas už tai, kad jokios kontrolės nevykdo. Nesunku suvokti, kad tokiais sprendimais Lietuvoje bus galutinai sunaikinta ne tik alkoholio, bet ir narkotikų kontrolė.

Atsižvelgdami į susidariusią grėsmingą padėtį, reikalaujame Seimo ir Vyriausybės neatidėliotinai grąžinti į Alkoholio kontrolės įstatymą šias panaikintas nuostatas:

- visiškai uždrausti bet kurią alkoholio reklamą, o gamintojams ir prekybininkams skelbti apie dovanas ar viešųjų renginių rėmimą;
- sugriežtinti alkoholio pardavinėjimo sąlygas – dienų ir valandų kiekį, vietas, alkoholio laikymą prekybos vietose, licencijų išdavimą; uždrausti prekiauti alkoholiu šalia mokyklų, degalinėse, kioskuose, parduotuvių maisto skyriuose, naudojantis internetu, pristatymo į namus paslaugomis ir kitais lengvinančiais alkoholio prieinamumą būdais.
- nustatyti dideles baudas už alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus, ekonominėmis priemonėmis pažeidėjus šalinti iš rinkos;
- nuolat didinti alkoholio akcizus proporcingai gyventojų pajamų augimui, mažinti alkoholinių gėrimų prieinamumą jaunimui;
- dalį lėšų, gaunamų iš alkoholio akcizų, skirti sporto renginių reklamai visuomeninėje televizijoje remti, visuomeninėms organizacijoms, kovojančioms dėl laisvės nuo alkoholio bei kitų narkotikų finansuoti, alkoholikams ir narkomanams gydyti;

- kovoti su naminės degtinės gamintojais ir pilstuko prekeiviais, įpareigoti policiją juos suiminėti, už tokią prekybą padidinti baudas, kurių dalis būtų skiriama policijos operatyvinei veiklai gerinti, jokia dingstimi neįteisinti naminės degtinės gamybos ir prekybos;
- apsaugoti alkoholio kontrolės ir prevencijos sistemą nuo griovimo, išsaugoti ir sustiprinti Valstybinę alkoholio ir tabako kontrolės tarnybą, suteikti jai didesnes galimybes veikti;
- paskirti Seimo Sveikatos reikalų komitetą pagrindiniu komitetu alkoholio problemoms spręsti vietoje dabar tai atliekančio Ekonomikos komiteto, kurio paskirtis skatinti verslus dažnai yra nesuderinama su visuomenės sveikatos poreikiais.

Reikalaujame Seimo ir Vyriausybės vykdyti narkotikų politiką, atitinkančią Jungtinių Tautų konvencijas bei Seimo anksčiau priimtus įsipareigojimus jokių būdu nelegalizuoti narkotikų; kiek įmanoma sumažinti narkotikų taikymą gydymo programoms ir atsisakyti jų dalijimo pagal vadinamąsias „žalos mažinimo“ programas, įskaitant taip pat ir švirkštų dalijimą narkomanams, neteisėtai įgytiems narkotikams susileisti. Valstybė turi remti tokių narkomanų gydymą, kuris ne pririštų žmogų prie narkotikų, o nuo jų išlaisvintų.

Ypatingai atkreipiame dėmesį į tai, kad Lietuvoje yra įteisinamas narkotikų taikymas vaikų narkomanų gydymo programoms, ir kad tai prieštarauja žmoniškumui bei JT Vaikų teisių konvencijai. Reikalaujame, kad tokios praktikos būtų atsisakyta.

Pritariame Lietuvos Respublikos Seimo narių siūlymams pertvarkyti Narkotikų kontrolės departamento veiklą, siekiant jį paversti veiksminga kontrolės institucija.

Lietuvos Sąjūdžio X-ojo suvažiavimo pirmininkai: Justas Dvarionas

Jonas Burokas